

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Melnyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Postán: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:
Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Tisza bomlása.

— augusztus 17.

(gr.) Napnál világosabb in már, hogy nemcsak a szabadelvűpárt bomlik, hanem valaki más is.

Gróf Tisza István ugyanis újra megint megereszt lapjában egy kis geszti levélkét. A szabadelvűpárt bomlását akarná megakadályozni, de bajosan éri el a célját, mert úgy látszik, hogy — ő maga is megbomlott.

Megmondottuk eleve, hogy sohase aggasszon bennünket a szabadelvűpárt végfeloszlásának lassu folyamata. Tisza István gróf soványította le csontjáig-bőréig az egykor oly elhizott pártot, majd talál ki valamit, a mi a pártkeretnek megadja a végező döfést.

Meg is adta. Szivák Imre és a különben is szépen szaporodó huszonhármaknak rugtat neki az „Ujság”-ban, aggodalmaikat egyszerűen *régalmaknak* nyilvánítja, majd így kedveskedik velök:

„Hiszen Szivák is azt mondja, hogy a koalícióhoz való állás csak a koronára gyakorolt nyomást fokozná s a kibontakozást mehezítené meg. Arany igazság, de ha ő eből arra a következtetésre jut, hogy a szabadelvűpártból kilépve, külön állásban kell maradniok, hát engedje meg nekem, hiszi ő azt igazán, hogy azok, kiket sikerülnie fog a szabadelvűpártból kiválaszása birmi, csak egy hónapig is férfiasan megállanak ugyanazon a helyes, de népszerűen állásponton, melynek nyomását érezték mint ezen

párt tagjai? Mentől kevesebben fogják ezt megtenni: ott lesznek kevés kivétellel mindnyájan, a legrövidebb idő alatt, azon az állásponton, mely Szivák szerint is megnehezíti a kibontakozást.”

Hátba a szabadelvűpárton vannak, a kik rossz néven veszik, hogy ellenzéki ellenfeleik egyszer-másszor erősebben keltek ki ellenök, megkapták most ugyanezt a bánásmódot pártjuk vezére által attól a két balkezű orvostól, a ki november 18-án nagy műtétre adta a fejét, de saját pártja gyomrában felejtven a csipeszt, őket kivégezte. Hanem az is igaz, hogy csakis bomlott politikai elme igyekszik pártját durva szidalmakkal visszatartani, új életre keltetni.

Ha már a saját pártja ellen is tombol, akkor cikkének az ellenzékre szórt szitkai kedveskedéseknek tekintetők.

Megbocséthatlan kétszínűséggel állítja most is, hogy „a szabadelvűpárt nem állott és nem áll *semmiféle* viszonyban a mostani kormányval.” Elhisszük, hogy a párt lelkiismeretesebb része nem áll a kormány mögött. De hát ő magáról és a gárdájáról elmondhatjuk ugyanezt? Felőle, a ki Fejérváry báró kinevezését ajánlotta a kormánynak, cikkeiben támogatta azt és sok ízben tanácskozott velök és nekik tanácsokat osztogatott!

A kétszínűség terén tovább is elantol még a nemes férfit. Ezt írja cikke végén:

„Azért, a mit katonai téren netalán elérne a koalíció, bizonyára nem fogunk nekik opponálni. Hiszen régen megmondtuk, hogy pártunk hazafias megnyugvással és örömmel fogadná, ha ő felisége teljesítené a nemzetnek a hadsereg nyelvére vonatkozó régi óhaját. De azért ne aggódjék Szivák. Ott volna előttünk az államélet, a nemzeti politika egész mezeje: mi tudni fogunk tartalmat vinni közéletünkbe s majd gondoskodik a koalíciós kormány róla, hogy vele szemben folytatott küzdelmünkben visszaszerezzük pártunk népszerűségét.”

Elhisszük, hogy a katonai téren elért eredmények dolgában nem fognak a kormánnyal akadékoskodni, mert ilyen áron bizony még ösmeretes Gézái se mernék támogatni. Hogy szívesen élvezi az egyesült ellenzék által kikapart gesztenyét, abban sem kételkedünk. Egyebekben pedig „az államélet, a nemzeti politika egész mezeje” maradna meg pártja számára a konclesés, a felkinálkozás, a lesipuskásság harcteréül, a közéletben pedig szaporitauá most is a *romlottságot*. Ez az a hatalom, melyet a Tiszáék politikája eddig is bökézen „vitt közéletünkbe.”

Valami okosat is mondott legujabb förmedvényében. Mert förmedvény ez a „Borsszem Jankó” ösmeretes paródiájának értelméhez. Ezt írja ugyanis:

„Biztosíthatom róla Szivákot, hogy az általános titkos szavazati jognak meg gondolatlan és könnyelmű felvetését senki nálam jobban el nem itéli és senki nagyobb hibának nem tarthatja, hogy ily módon kívánják a koalíciót sarokba szorítani és egy

Az asszony.

Az esküvő után olyasvalamit éreztem, mint a ki a szabadságát elvesztette. A formalitások és ceremóniák sohasem voltak rám hatással és a házasság megkötésének naiv aktusa se befolyásolta idegeimet. Míg vélegény voltam, eszembe sem jutott arra gondolni, hogy Terka éltém végeig mindig mellettem lesz, mindig látni fogom arcát, mely progressive hervadni fog, hallani fogom hangját, mely az idő forgásával elveszti az érzést és rikácsoló sipitozássá változik. De most egyszerre e gondolatok foglalkoztatták agyamat s szívem is összeszorult, midőn konstatáltam szerencsétlenségemet. Feleségem sirt a kocsiában. Ez csak jobban megerősítette bennem rabságom hitét. Őt is ugyanazon dolgok foglalkoztatták. . . Igen, egymáshoz voltunk kötve. Szétválhatatlanul. Egymás rabjaivá lettünk csak azért mert ez a szerelem tisztességes kielégítésének a formája.

Hogy is nőülhettem meg? kérdém hirtelen önmagamtól. Három hét előtt még csak nem is tudtam, hogy Terka létezik a világon és ma már hites ura vagyok. Oly gyorsan történt minden, oly kinematografikusan peregték az események, hogy nem is értem rá gondolkodni. Három hét óta most érzem először, hogy agyvelőm gépezete működik. Mit szólnak majd a barátaim, akik

azóta nem láttak? Azt hiszik bizonyosan, hogy külföldön vagyok. Micsoda kacagás fogad, ha köztudomásra jut a házasságom. No ez borzasztó állapot! A csufolódásnak se vége, se hossza. Minden este kapuzás előtt kell majd hazajárnom. Meg kell ennem a feleségem főztjét! Santánokba nem járhatok ezentul s nem láthatom többé a kis Ninettet, akinél ügyesebb, szebb, sikkesebb, formásabb, édesebb, aranyosabb táncosnő nincs a világon. . .

— Oh én szerencsétlen! sohajtottam fel. A feleségem még mindig sirt, a midőn meghallotta kétségbeesett sohajomat, egyszerre megszáradtak a könnyek a szemében s kínos kérdőalakban mondta:

— Tessék?

Egy pillanat alatt állítottam a helyzetet, a mi különben szokás ily esetben. Ebben a „tessék?”-ben minden volt: báj és keserűség, szemrehányás és gyönyör, naivítás és józanság. Mindegyikből valami.

— Mit mondott az előbb?

— Én?

— Igen, maga!

— Nem szóltam!

— Azt mondta: Oh én szerencsétlen!

— Oh ön szerencsétlen, ön hallucinál! Hogy lehetnék én szerencsétlen, mikor a világ legédesebb asszonykaja az én feleségem. Nincs nálam most boldogabb ember

széles e világon és a ki az ellenkezőjét állítja, az . . . az . . .

— Az?

— Az még nem esőkolta meg a maga, a te eperajkaidat, mert különben dichimnuszokat zengne a boldogságról és négy kötet verset lantolna a csókod mézédességéről!

Megcsókoltam. Ő kontrát adott, én meg rekontráztam. Izzadtam, selyemzsebkendőm olyan vizes volt, mint mikor a mosónő hempergette a teknőben. A fő, hogy átestem az első összeütkezésén. Hazudtam. Éreztem, hogy a hazugság a feleségemmel együtt vonul be buternak ujonnan berendezett lakasomba. Ez megvigasztalt kissé. Hazugsággal majd csak módját ejtem az éjjelezésnek s a házasság barrikádjait a hazugság ágyuival fogom rombadönteni. Örültem, hogy önmagam találtam meg helyzetem szatiráját, megelőzve ezzel minden gunyolódó barátom élce faragását.

Hazaértünk — új otthonunkba. Terka nagyon izgatott volt s roppantul figyelt minden kézmozdulatomra. Arcán kétségbeesettség ráncai fodrozóttak össze. Félt, s úgy tűnt nekem, mintha minden pillanatban várná, hogy torkon ragadom és megverem. Hallgatott. Én sem beszéltem. Szabad folyást engedtem a helyzet alakulásának. — Szobalányom, akit jó előre betanítottam, rövid mondókával üdvözölte az asszonyt, akit a parasztfruska természetesen hitt naivítása idilliikusan lepelt meg.

az országra beláthatlan veszélyeket hozó állásontra kényszeríteni.

De hajh! ezen aranyzavak sorai közül is kísért a Tisza-féle lóláb! Eszrevette, hogy Bécsben nem tetszik a forradalmi párttal való kukoricázás. Innét a nagy felháborodás. Vegye ezt Kristóffy a politikája és ügynöki pályája felett meglóbált lélekharang rikoltozásának. Biztos már a jó szimatu Tisza soraiból, hogy Kristóffynak csakugy befellegzett, mint Tisza gróf urnak. Bomoljanak meg hát párosan!

Politikai hírek.

— **Választási mozgalom Budapesten.** Budapestről jelentik: A II. kerületi függetlenségi párt tegnap este népes értekezletet tartott, a melyen a Kossuth Ferencnél járt küldöttségek beszámolója után a képviselő jelölt kiszemelésére kandidáló bizottságot választottak, a mely a függetlenségi párt központjával egyetértőleg fog működni. Ugy Kossuth Ferenc, mint Apponyi Albert gróf megígérték a függetlenségi jelölt támogatását s kijelentették, hogy tekintet nélkül arra, hogy lesz-e a kerületben disszidens jelölt, vagy sem, a II. kerületi függetlenségi párt jelöltet állíthat.

A nagy válság.

— augusztus 17.

A kormány egyebet se tesz, mint tanácskozik. Tegnap ismét összeült a darabant miniszterium, hogy a tehetetlenségük ellen valamit kifőzzenek. A helyzettel foglalkoztak, — így mondja a félhivatalos jelentés — hát az bizonyos, hogy a helyzettel nem pedig Kristóffy, vagy Fejérváry kabátjának a kivásával foglalkoztak. Hogy ezen az újabb tanácskozáson mit végeztek, arról nincsen híradás. Fejérváry az egyre szűkülő határok miatt e hó 20. án Ischlbe utazik. A királyhoz megy jelentést tenni arról a nagy kavardásról, a melyet ő és miniszterársai okoztak az országban.

A cáfológépek egyébként nem szűnnek meg a kormány fekete tetteit fehérre mosogatni és a hogy a csak lehet szépíteni. Kristóffy is mosakodik, a mivel azt hiszi,

Az ajtó előtt hirtelen megált Terka. De csak egy pillanatig, mély sóhaj tört elő kebeléből és vakmerő elszántsággal átlépte a küszöböt. Mindenre el voltam készülve, csak arra nem, hogy az anyósomat a lakásomon találjam. A mikor az ember agyát sötét gondolatok uépesítik be, olyankor még a friss puha kenyér is a pesszimista szemékvél nézi. Így voltam én is. Az anyósom, aki különben völegénységem alatt nagyon kedves uriaszonynak mutatkozott, most úgy hatott rám, mint az a bizonyos fekete bácsi a dedós gyerekekre. . . Ha nem teljes a hasonlatom, az csak az esetnek tulajdonítható. A kapkodásig ideges vagyok, ha e jelenetre vissza gondolok s a legszebb koncepcióm is rendszertelen fantázia foszlánnyá változik. Az anyósom leolvasta arcunkról, hogy készületlen a kedélyállapotunk s a vele való hosszabb diskurzusra.

— Édes kis csibém, szólt hozzánk. — Csak azért jöttem, hogy leolvassam a leányom hozományát az ura kezébe. — Aztán rögtön elpárolgok, édes csibém!

— De kérem, kérem, szóltam én a kedves csengő szavak hallatára, a mama mindig szívesen látott vendégünk sőt állandóan tartózkodjék nálunk. Maradjon is rögtön itt, nem eresszük el többé, nem bizony. . .

— Átvillant eszemem, hogy jó az öreg asszonyt a háznál tartani: a kontraszt, amely feleségem és anyósom között külsőleg kelet-

kezik, jó hatással lesz (feleségem szavára) belső érzelmeim kifakadására. Az anyósom azonban tapintatoskodva, nem is válaszolt meghívásomra, olvasni kezdte az ezres bankókat.

— Egy, kettő, három. . . tiz. Tizezer forint! Ime! vegye át, édes fiam e kis tőkét és igyekezzék vele egy boldog családi tűzhely első alapjait megszilárdítani. . .

Nem is hittem, hogy az anyósomnak ily szép stílusa van. Később azonban ugy gondoltam, hogy e jelenetre évek óta készülhetett s e szép mondatot valamely regényből vehette. Anyósom természetesen várta a hatást. Én igyekeztem is meghatódni, de könnyeim sehogy sem akartak előcsillanni szememből, de azért én mégis siró hangon mondtam köszönetet és ígéretet tettem, hogy e megható jelenetet (mert az csak megható, ha az ember tizezer forintot kap) soha sem fogom elfelejteni. Anyósom így is képzelhette el válaszómat, midőn e jelenetre készült, mert meglepődött mosoly futott végig ajkain.

— Erre már szabadon felelhetnek. Én ezt alávalóságnak tartanám. Ha tényleg kísérlet tétetnék, hogy a nemzetiségeket felvonultassák a nemzeti követelések ellen, nem hiszem, hogy ez a kabinet együtt maradhasson.

— Lehetségesnek tartja-e, hogy mégis tervben van valamiféle paktum a nemzetiségekkel?

— Nem hiszem: kizárnak tartom. A félreértést csak Kristóffy okozhatta, aki azonban legujabb nyilatkozatával helyreigazította a dolgot. Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a kabinet képes volna nemzetellenes cselekedetre. Ezt magyar politikusról fel se tetelezem.

— És mi a véleménye Excellenciának a választási reformról?

— Választási reformot szükségesnek tartom; de olyan reformot, mely az állam magyar jellegét csak érinti is, nem tudék sem nem képzelni, sem nem támogatni.

A szabadelvűpárt komolyabb elemeire Tisza kirohanásai már semmi hatást nem gyakorolnak. Eppen ezért a szabadelvűpárt huszonhárom bizottsága és csoportja ma, csütörtökön tartja meg értekezletét. Ezen az értekezleten a további magatartásukat határozzák el és előkészületeket tesznek a pártnak e hó 23. án tartandó nagygyűlésére.

Az ország minden részében szervezkedik a függetlenségi párt. Legközelebb Erdélyben lesznek gyűlések. Polonyi Géza a kézdivásárhelyi kerület képviselője e hó

23. án tartja meg beszámolóját Kézdivásárhelyen. A beszámolón az összes székely képviselők részt vesznek.

Gróf Apponyi Albert egy előkelő amerikai folyóiratban cikket írt Ausztria és Magyarország közjogi viszonyáról és a mai válság keletkezéséről. A cikk felelet annak idején a folyóiratban megjelent közleményre, amelyet a „N. Fr. Presse“ newyorki levelezője írt és amely tele volt rosszakaratu közjogi botlásokkal és Magyarországot röviden az osztrák császárságba olvasztotta bele. Apponyi érdekes cikkének rövid kivonata ez:

A Habsburg-dinasztiát a magyarok hívták meg a trónra azzal a föltétellel, hogy a magyar alkotmányt megtartja. Az uralkodóház minden tagja erre esküvel is kötelezte magát, és az ennek ellenére előfordult jogszérelmek körül keletkezett vitát mindig békés megegyezéssel intéztük el. A Habsburg-dinasztia magyar királyi jogcimeinek megváltoztatására semmiféle alap nincs. Az 1867. kiegyezés, amely a pragmatika szankciót megerősítette, némely külföldi és katonai ügyekben közös megbízottakat küldött ki. Ausztria azonban ezt a kiegyezést annyira elcsavarta, hogy a hatvanhetes alapnak sok régi híve elfordult tőle. Ezekben a közjogi alapelvekben a szabadelvűpárt egy csöppet sem különbözik az ellenzékétől, csupán a kiméletelesség politikáját követi. Ezt a kiméletelességet azonban a nemzet megutálta és a szabadelvűpárt elvesztette a többségét akkor, amikor államesinyvel akarta a házszabályokat megváltoztatni, hogy minden obstrukció ezentul lehetetlen legyen. A hadsereg kérdésének örökké lappangó vitáját most el kell intézni. Ha nemzeti követeléseinket megtagadnák, nemzeti jogunkról való lemondás volna. A katonai szükségesség vékony leple mögé rejlik Ausztriában az osztrák császári imperiálizmus utolsó erőlködés.

A főváros törvényhatósági bizottságának június 28. án tartott közgyűlése elhatározta, hogy az adópénzeket be nem szolgáltatja és a törvényhozásilag meg nem ajánlott ujoncokat ki nem állítja, mely határozatot a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően megsemmisített. A megsemmisítést kimondó leirat július 20. án érkezett a fővárosház és Rózsavölgyi Gyula alpolgármester a miniszteri leiratot a főpolgármester elé terjesztette jelentés kíséretében, amely-

feleségem, aki még bizony esitri leányka volt s akit nekem kellett asszonnyá avatni. — Zsebemben tizezer forint. A helyzet rendkívül nehéznek látszott előttem. Terka még mindig sirt, míg végre egy csókkal megvigasztaltam. Lassankint alábbhagyott a pityergéssel. Arcát felvetette. Szemeit szemeimre szegezte, ajkát várakozó kifejezéssel összeszesoritotta s minden tekintetben oly érzékpőzba helyezte magát, hogy még a télen lefagyott tyukszemem is felelegegett a testemen hirtelen átfutott szenvedély hevével.

Házasságom első napjait csupán azzal jellemzem, hogy egy hélig el se hagytuk otthonunkat. A levelek már napok óta felbonattatlanul heverték íróasztalomon. Egy nap elhatároztam, hogy elolvasom valamennyit. Minden levél egy-egy kötelességemre figyelmeztetett.

Nagynehezen el is határoztam, hogy kötelességeim teljesítése után látok s hosszú, nehéz bucsuzkodás után el is indultam hazulról.

— Délben hazagyere édes. . .
Délbe haza is jöttem. A terített asztal, a szobák rendje, a lakás illata, feleségem ruházódása, minden, minden a mellett tanuskodott, hogy távollétemben is csak velem foglalkozott. A szerelmes asszonyok kitűnő emlékező tehetséggel rendelkeznek. A mitvölegény koromban vagy a mézesetekben csak úgy érintve, előtte kedves dolgokat említettem, annak egy részét magam előtt

ben a miniszter intézkedését kivihetetlennek mondja. Márkus József főpolgármester, aki csak a napokban érkezett vissza szabadságáról, a polgármester előterjesztését saját jelentése kapcsán tegnap terjesztette fel a belügyminiszterhez. A dolog most úgy áll, hogy abban az esetben, ha a miniszter első ízben közölt elhatározását fentartja, akkor a főpolgármester a törvényhatósági bizottságot rendkívüli közgyűlésre köteles összehívni, mely közgyűlés határozatától függ az ügy további fejlődése.

Az általános drágaság.

— aug. 17.

En azt hiszem, hogy a növényevők legkeltekebb apostolai sem tudnának eszméjüknek nagyobb terjedést csinálni, mint a magyarországi mézások. A husevők lassankint növényevőké válnak, a középosztály asztalain a husostalok lassankint ismeretlen fogalomná lesznek és helyet adnak a főzelékneműeknek. Az a hivatalnokcsalád, amely, bár mérsékelt mennyiségben, de meg tudta magának szerezni a mindennapi húst, innen onnan csak ünnepnaponként lát majd illyesmit az asztalán, míg hétköznapokon kénytelen lesz a szegényebb néposztályok állandó menüjére, a burgonyára, babra, káposztára áttérni s a húst az egészhez — hozzágondolni. Mert hisz a rendszeres táplálkozás minden rendesen élő, értelmes embernek életszükséglet ugyan, de talán a husevés elvégre mégsem eikerülhetetlen, kivált mikor azt látjuk, hogy a középosztálybeliek keservesen szerzett jövedelmének fölösleges módon jelentékeny részét az étkezési kiadások rabolják el. Hiszen hol van még a többi elengedhetetlen szükséglet, a lakás, a ruházódás, a neveltetési költségek, a művelt embereknek el nem kerülhető irodalmi kiadások, stb.? És mindezt kell fedezetet találni, mert a társadalom nem kérdezi, hogy honnan vesszük a pénzt? Azért a középosztálybeli ember gyermeke mégsem járhat meztelább.

A husnak, ennek a fontos élelmiszernek a drágulása országsszerte általános. Eperje-en pl. tíz évvel ezelőtt olyan olcsóság volt, hogy 20, mond husz krajcárért egy kis bárányt lehetett kapni. És ma? A marha meg borjúhús tekintetében kiállja ez a kis város a versenyt az ország legnagyobb helyeivel, a zsír ára pedig meg is haladta a budapesti vásárcsarnokok árát. Budapestről a minap jelentették, hogy a borjúhús árát kilónként

30—40, a marhahúsét 20 fillérrel emelték. Pozsonyban a rettenetes huszúsora ellen városilag szerződött mézárszék felállításával védekeznek. A Balaton partján a baromtit alig lehet fizetni, pedig hisz annak a környékbeli magyar parasztságnak egyik főfoglalkozása az állattenyésztés, különösen pedig a szárnyasok tenyésztése. Hát hová leszünk, ha ez így folytatódik?

És ne gondoljuk, hogy a vidék kis helyein talán kedvezőbbek a viszonyok. Nincs az a nyomorult Isten háta mögötti fészék, amelyet manapság fel ne keresne a közvetítő kereskedelem és össze ne vásárolná ott, ami összevásárolható. Csirke, liba, tojás, vaj egyformán vevőre talál és viszik a sok élelmiszert — Bécsbe.

Mert hát itt kezdődik a dolognak tragikomikus részei.

Mi nem tudjuk, hogy mivel fizessük már a mérhetetlen piaci árakat és Bécsben egész elfogadható áron lehet bevásárolni a magyar húst, a magyar gyümölcsöt, a magyar főzeléket. Ez nem rémkép, ez így van.

Tessék csak végig kérdezni az összes nagyobb magyar fürdőhelyek vendéglőseit, honnan kapják a filhez, roszbőfőhöz, bifstekhez való marhahúst? Bécsből. De nem az osztrák állattenyésztés termékei ám ezek, hanem a magyaréi, melyet itt nálunk összevásárolnak, vagy esetleg felhajtának a sanct-marxi mahavására s ott vesznek meg a bécsi mézások, hogy aztán visszazállítsák Magyarországra. Érdeklődtem a dolog iránt, kérdezősködtem s mondhatom, hogy Tátrafüredtől Balatonfüredig minden előkelő fürdői vendéglő naponta Bécsből hozatja a magyar marhahúst.

Hát aki nem akarja elhinni a mi Ausztria által való kizsákmányoltatásunkat, annak a szeméi is kell, hogy megnyiljanak ilyesminek a láttára. Azt mondják a közös vámterületbe szerelmes gazdák, hogy önállóság esetén itthon nem tudják a marháért azt az árat megkapni, a mit Bécsben adnak. Hát ha megtudjuk adni még azt is, a mit a bécsi spekuláció követel, akkor az itthon levágotat nem vagyunk képesek megfizetni?

Vagy nézzük a bécsi Naschmarktot, a csemegevásárt, a gyümölcs piacot. Aki valaha járt ott, nagyon jól tudja, hogy a magyar gyümölcsöt bizony Isten olcsóbban kapja meg ott, mint a termelési helyén. Végül vessünk egy pillantást a főzelékneműekre. Pozsony — s a többi határszéli megyékből valóságos karavánzámra mennek a kocsik Bécsbe káposztával, salátával stb. és a pozsonyi piacon akárhányszor csak drága, vagy legalább a bécsiekénél jóval drágább áron le-

het a szükséges effajta élelmi cikkeket beszerezni.

Hát bizony az szomorú is, furcsa is. Szomorú, hogy a mi termelésünket az idegenek olcsóbban kapják, mint mi magunk és szomorú, hogy oly éhhaltnak vagyunk, hogy a saját termékeinket kiengedjük a kezünkől és akkor drága pénzen, a németet is meghizni engedve rajta, visszavásárolják.

A drágaság ma már általános. Nem lehet azt állítani, hogy ez a város drága, az meg olcsó. Ma legfeljebb abban van különbség, hogy egyik cikk az egyik városban olcsóbb, a másik a másikban. Egyik helyütt olcsó a gyümölcs, a másikon a főzelék. De De a tökéletesen olcsó város vagy község Magyarországon ez idő szerint — ezt merem állítani — nincs. Az egész magyar társadalom nyög ennek az átka alatt. Ezt látva, nem tudok elzárkózni az elől a meggyőződés elől, hogy az önálló vámterület ennél rosszabb nem lehet, legfeljebb jobb. Hiszen van terményünk elég, az ország dusan hozza felszínre az élethez szükséges legkülönbözőbb cikkeket, minden logika tehát azt mondja, hogy olcsón kellene élnünk. És mit látunk? Hogy a mi zsirunkból olcsón él a német, mi meg drága pénzen visszavesszük tőle azt, amit olcsón eladtunk neki.

Tudom, mit mondanak erre a közös vámterület hívei. Hogy de milyen drága lesz majd az egyéb szükséglet, a cipő, a ruha, szóval, amivel most Ausztria lát el bennünket. Nos, azt hiszem, ha Ausztriával szemben, tőle függetlenül, megnyitjuk kapunkat — addig is, míg mi magunk elég erősek leszünk — az angol, francia, meg birodalmi német versenytársak, ha nem leszünk rászorulva az osztrák ipartermékeire, hanem ugyanazt megszerezhetjük a némettől, a franciától, vagy az angoltól is: akkor nem kell attól tartanunk, hogy e téren is megkárosodnánk.

De hogy küzdésteljesebb, keserveesebb legyen a gazdasági megélhetés akkor, mint most: ezt nem hiszem el. Talán egy-két esztendőig megéri egy-két nagygazda. De a nemzete milliói csak nyerhetnek vele!

N. O.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— aug. 17.

Három nagy fontosságú dátum került együvé a napokban.

Augusztus 18: Ő Felsége, a király születése napja.

látam és ez így folyt napról napra. Mintha csak jegyzéket vezetett volna a feleségem a nekem kedves dolgokról. Minden nap valami újjal lepott meg, a mi a szájam ize szerint való volt. Az étel, az ital, a fűtés, a világítás, az étkezés, a lefekvés órája, egy szóval minden szokásaimhoz volt alkalmazva. Az asszony jobban ismerte szeszélyeimet, szokásaimat, kedvteléseimet, mint jó magam. Ünzetlen volt a végtelenségig. S én éppen ünzetlenségének, mely azonban nem volt objektív, tulajdonítottam, hogy oly éleslátású pszichológiával rendelkezik. — Később már szinte adta az ünzetlent és éppen ez bizonyította azon szenvedélyektől szított ünzetését, melylyel engem bájjainak, kedvességének békái akart verni, hogy teljesen egészen az övé legyek. Rendkívül ügyesen csinálta a dolgot. Valóságos életfilozófiája néha bámulatba ejtett. Tudta, hogy előtem csak az érdekes, a mi rám az újdonság ingerével hat. E szerint is cselekedett. Az elméleteket ezért sem is szerette alkalmazni, keveset beszélt, de annál többet tett. Minden tényének én voltam a kiinduló és befejező pontja. Eleve házasságunk első napjától kezdve hasonló volt a körhöz, melyet legszűkebb énem körül futott meg. Csak egyben csalódott. Azt hitte, hogy cselekedeteinek nem tudom a rugóját. Abban a hitben élt, hogy én nem ismerem tetteinek mozgató erőit s nekem kedveskedő cselekedeteit naivul fogadom. Nem tudta el sem képzelni, hogy áthatolok teljes lelkivilá-

gán, mely előttem nyitott könyvként feküdt, melyben minden sort egy pillanat alatt elolvasok.

Szenvedéseim kielégítését és egyáltalában a kellemest, sohasem tartottam boldogságnak. A boldogságot meg nem tekintetem életcélnak, mert a boldogság fogalmát szentimentális lányok tarka és reményekre szuggeráló ötletének tekintve, nem találtam benne semmiféle reális bázist. Ő pedig vakon hitt a boldogságban, sőt éppen az adott neki erőt, hogy boldognak tartotta magát és bizonyára engem is. Csak azért szerettem eddig az életet, mert küzdélemmel járt. A legnagyobb örömmel mindig férfiaságom, énem győzelmében láttam s ezt okvetlen küzdélem, harc, munka, erő kifejtés megelőzését követelje.

Feleségem ösztönszerűleg érezte, hogy csak addig képes engem lekötve tartani, míg egyéni karakterem, — melynek egyes konturjait már-már felfedezte, — megváltoztatására nem történik részéről támadás. Ezért megfigyelései kétségbeesettek lettek s minden előttem eddig nem nyilvánított cselekedetének végrehajtását sok sok filozofiai alapon való gondolkodás előzte meg s még azután is rendkívül óvatos volt a kivitelben, de nem tarthatott már soká a feleségem boldogsága. A változatosság erőszakolása mindennap kirívóbb lett. Az eredetiségekkel Ő sem bírta tovább. Agya, szive, leike elfáradt. Ismétlésekbe esett. Mindezt láttam, de úgy

tettem, mintha észre sem venném. Vergődése olyan volt, mint a szárnyaszegett madaré: csak nagynehezen tudta fészékét elérni, hogy párja mellett lehessen. Sajnálani kezdtem. A sajnálkozás bizonyos megalázó rokonszeny, a mely felemelni nem tud, mert maga is letétkint. Minél erősebben fejlődik a sajnálkozás, annál lejjebb kell szállnia kifejezőjének. A sajnálkozás először csak demoralizál, aztán elsötétíti a lelket, a szívet, az agyat, végre gyászos érzelmeket téplál . . .

A sajnálat volt az első tördőfés, mely az asszony boldogságát érte. Újat nem tudott többé nyújtani. Egyre monotonabbá lett a közös családi élet s egyre változatosabbnak látszott ennek ellenében a nagyvilági lét. Az unalom költözött a kis otthonba. Fagyasztó hidegség uralta s szobákat, a melyekből sietve, fázva menekülni igyekeztem. Az unalomtól való irtozásom szinte kétségbeesett volt.

Akkor hirtelen beteg lett. Egy kissé felmelegítette a szívemet, mert a részvét ki nem irtható az olyan kebelből, melyben az érzelmek hullámanak. Meghalt. Ez volt a szerencséseje.

Boldogtalan, szerencsétlen lett volna!

Nagy Béla.

Augusztus 20: Szent István király ünnepe.

Augusztus 25: Kossuth Lajos nevenapja. Áhitattal, honfiúi lelkesedéssel üljük meg mindahármat. A király születése napján esdünk Istenhez, hogy az államalkotó nagy király s a magyar szabadság nagy bajnokának szelleme szállja meg szívét.

Szent István király emlékét ülve, kérjük a mindenhatót, hogy szent koronájának fényét esorbitatlanként tartsa meg a nemzet és a király számára.

Kossuth Lajos dicső szelleme pedig támogassa és vezesse a magyarokat jogaiknak kiküzdésében! S a hármát megelőzte aug. 13-ika, a világsi fegyverletétel napja.

Nagy tanúság van abban, hogy ezeket a dátumokat egymás mellett találjuk a naptárban!

Még az ellenzék higgattnabb elemei is felültek Kristóffy ur adatainak, a ki kimutatná, hogy az általános szavazatjog megvalósítása esetén 9% százalék többségben lenne a nemzetiségekkel szemben a magyarság.

Elfeledik ezek az urak, hogy még inkább 130 szabadalvú terület van. Ezek ugyan lehetnek magyarok, de 9%-nál sokkal több magyart lehet megszerezni az osztrák célok-nak. A nemzetiségek és csak 9-10% ilyen magyar ember is egyszerre visszaállítaná a régi romlott és osztrák izü rendszert. A nemzetközi szocializmus és az ujonnan bevándorolt, tehát magyar öntudattal még nem rendelkező elemek is ellenünk döntenék el a harcot.

Legyen tetemesen kiterjesztett választói jog, de tekintettel a magyar nemzeti szempontokra. Tovább annál öngyilkosság nélkül nem mehet el becsületes magyar politikus.

NAPI HIREK.

Az abécé.

Ismertünk egy jeles matematikust, a ki járatos volt a felsőbb matézis rejtelmében, sőt nagybecsű munkásságával hozzá is járult a tudomány fejlesztéséhez. S ezt a kiváló professzort egyszer rajtakapta tulajdon fiacskája, hogy hibásan adott össze két négytagu számjegyet.

Eszünkbe jutott e vidám kis jelenet, melynek szemtanúi voltunk, s most is mosolygunk a tudós kedves zavarán. A minap is megesezt ilyenmi egy másik tudósunkkal, azért jutott eszünkbe. Az Akadémia nyelvészeti osztályának munkás tagja az illető, jeles filológus, országos hírű tudós. Családjá körében üdült egy pestvidéki nyaralóhelyen, s délutáni szieszájában közben egyszerre csak nagy garral ront be hozzá fiacskája:

— Édes apám, hová való a „q” betű?

A tudós nagyot nézett.

— Igen, a „q” betű apám. A Pista azt mondja, hogy a „q” az abécé utolsó betűje, én meg azt hiszem, hogy a „p” előtt van az abécében.

— Hát ti az abécét sem tudjátok? Próbáld csak előről fiam.

A gyerek próbálta, s szerencsésen el is érkezett az „n” betűhöz, akkor aztán akadozni kezdett:

— p, s, v, z, t, u...

— Nem jól van fiam, hát a Pista tudja-e?

De bizony Pista sem tudta. Ilonka sem, a ki most végezte a felső állami iskola legfelsőbb osztályát.

Ekkor aztán a boldog apára és jeles tudósra került a sor, a ki mielőtt gyermeki

hibás abécéjét korigálta volna, óvatosan recitálta magában a betűsört s nagy rémületére észrevette, hogy maga se tudta.

Megtörölte hát izzadó homlokát s intett a Pista gyerekeknek:

— Tyűh, be nagy meleg van! Hozzatnátok egy pohár vizet gyermekeim.

Mikor aztán a kis kritikusok távoztak, a nagy tudós óvatosan elővette a telefonkönyvet s megtanulta a helyes sorrendet. Utóbb aztán diadalmasan mondta el gyermekeinek s megdorgálta a tudatlan nebulókat.

Igy járt a jeles tudós s így járnak igen sokan a legprimittvebb ismeretekkel. Olykor kíváncsi gyermekeink egy-egy kérdése győz meg feledékenységünkről, a mi nem mondható ugyan tudatlanságnak, de kissé leszablitja önértetünket. Szörnyen veszedelmesek e kis kérdezősködők, a mint a zoológia, a növénytan, a csillagászat és a fizika jelenségei ragadják meg figyelmüket és édes apjuktól, édes anyjuktól kérnek felvilágosítást, pedig a szegény apák és anyák olyan nagyon régen tanulták a fizikát és zoológiát az iskolában.

Debreceni pereg.

— augusztus 17.

Szalmakalapos ló volt tegnap az utcán látható. Nem ujság, Párisban már két éve minden jövevényű konflis, sőt butorszallító ló szalmakalapot visel, s Pesten is sűrűn láthatók a szalmakalapos ménék és kaneák. Hanem nálunk mégis az első volt, s mint ilyenről meg kell emlékezni.

A külsőségeket nem akarjuk leírni. A ló, a kinek itt az uttörő szerep jutott, alacsony lovacska, a szalmakalapja pedig bébé forma, sötétpiros, csipkézett szalaggal. A ló megható szerénységgel viselte a kedves fejdísz, a mely főképen abban különbözött a rendes, emberi szalma fővegektől, hogy két karimáján egy-egy beszegett lyuk volt a ló fülei részére. Az utcán sokan nézték a divatot terjesztő, kocsivonó lovat, sokan meg is mosolyogták: a derék állatot az se zavarta.

Peddig annak a szalmakalapnak, a melyet ez a ló viselt, volt komoly jelentősége s ép azért érdemes nyomdafestéket vesztegetni rá. Az a szalmakalap nemcsak fejdísz volt, hanem oltalom a nap sütése ellen, a minő a mult heti rettenetes hőségben még a lovakra is elkelt.

Ép most van szó arról, hogy Debrecenben állatvédő egyesületet alakítsanak. Egy fiatal orvos fáradozik a megalakításán, a ki annak az elvnek a hive, hogy minden élő lénynek joga van az élethez, s az embernek ezt a jogot tisztelni kell. S épen nálunk sok a tenni való. Különösen csatakos, jejes időben valósággal undorító látványok történnek, a mikor egy-egy megrekedt kocsit, butorszallító-szekeret tovább akarnak indítani, vagy ha valamely ház előtt a kocsi a rikos kapualjba akar hajtani. A botrányos dolgok egész sora esik meg itt, a melyek mind azt mutatják, hogy még a nemesebb állatok életét, fájdalmait nem tudják itt respektálni.

A szalmakalapos ló annak a jele volt, hogy Debrecenben, ezen kegyetlenkedések után is, van hajlandóság az állatvédelemre. Ahhoz a gazdához a ki lovat a napszu ás ellen oltalmazza, bizonyára van hasonló még itt, a kik követni fogják példáját, — nemcsak abban, hogy lovaiknak szalmakalapot adnak, hanem az állatok egyéb módon való gondozásában is.

Reméljük, hogy nemsokára halljuk, a mint a bérkocsi állomáson levő lovacskák egymást megszólják, mondván:

— Ugyan nézd csak, a Kése szomszédaszonyonak milyen divatja mult kalap van a fején!... Én ugyan föl nem tenném száz tarisznya abrakért sem!...

— Személyi hir. Materny Lajos ágost. hitv. ev. főesperes Thurzófűredről ma reggel érkezett meg.

— A jog és pénzügyi bizottság ülése. Debrecen város jog és pénzügyi bi-

zottsága Kovács József polgármester elnöklése alatt tegnap délután ülést tartott, a melyen az e havi közgyűléshez terjesztendő két ügyben hoztak javaslatot. Debrecen város nyomdai vállalatánál szükséges papiranyagot eddig az első magyar papirgyár r. t. szállította. A szerződés egy évre szól, de föltétlenül megkötött az 1906. és 907. évekre is. Nemrégiben Hegedüs és Sándor debreceni papirkereskedő cég az eddigieknél jóval olcsóbb ajánlatot tett papirszállításra, azonban a tanács attól eltekintve továbbra is az első magyar r. társasággal tartotta fenn az összeköttetést. A tanács határozatát megfelelőbbre a Hegedüs és Sándor cég s így az ügy a közgyűlés elé került. Ezt megelőzőleg azonban a jog és pénzügyi bizottság tárgyalta és azt a javaslatot terjeszti a közgyűléshez, hogy a papirszállításra hirdessenek újabb árlejtést. Azonban mondja fel a város az első magyar papirgyárral kötött szerződést. A jog és pénzügyi bizottság másik tárgya a rendőrök drágasági pótléka iránt beadott kérvénye volt. A bizottság méltányosnak találta a kérelmet, és augusztus hó 1 től kezdődőleg 10 korona pótlék megszavazását ajánlja a közgyűlésnek.

— Belopotoczky Kálmán dr., nagyváradai tábori püspök, kanonok e hó 19-én érkezik Debrecenbe, hogy a vasárnap megtartandó bérmálási ünnepeken a nagyváradai püspököt képviselje. Belopotoczkyt az egyház nagy ünnepek keretében készült fogadni. — A város részéről Kovács József polgármester is megjelenik a fogadásnál és üdvözölni fogja.

— A tanács a gazdaközönségnek. Lapunk tegnapi számában megirtuk, hogy Debrecen város tanácsa a Hortobágyon legelő állatok részére megnyitotta az erdőkegelyt. A gazdasági intézőség, tekintve, hogy az engedélyezett erdei legelők kevésnek bizonyultak, a savóskut, monostor és Apafája városi erdőkegelyre legeltetésre való kiadása iránt kereste meg újabban a tanácsot. A tanács a következő határozattal tett eleget a kérelemnek:

A városi tanács maga is méltányolván a már hosszan tartó szárazság miatt előálló legelőhiányt, nem zárkozik ugyan el a szóban levő erdőkegelynek kivételesen ez évben legeltetésre kiadása elől — azonban csak azon esetben ha a szóban levő erdőkegely legeltetéséért a jószágtartó polgárok által megfelelő bér felajánlatik,

— Meteor esőt jósol. Meteor nak legújabb időjelzése így hangzik: A bolygók állásából kifolyólag ezutánra már nincs kilátásunk nagy hőségre. Augusztus hó elsejével elérve maximális mértékét a forróság alább száll s az egész hónap e tekintetben kegyesebb lesz hozzánk a forróságot illetőleg, mint július. Augusztus hava különben a csillagászatra is felette érdekes hónap lesz, amennyiben e hó 30 án teljes napfogyatkozást figyelhetnek meg azon csillagászok, ahol ezen tünemény egész teljében látható lenne. Sajnos azonban, hogy igen gyakran egy indiszkrét borulat minden figyelést megghiúsít s a sokszor hónapokon át tett előkészületek így mindhiába voltak. Pedig mesterségesen ily kisebbszerű indiszkrét felhőzetet nem volna lehetetlen megsemmisíteni, de épen a csillagászok nem akarják ezt elhinni, így kísérletet sem tesznek terasztikus erőhatásokkal az ily zavaró felhőzet elűzésére. a melynek folytán a teljes fogyatkozásnál előjövő fenséges Nap korona megfigyelését csak igen ritkán eszközölhetik. Augusztus hó csomópontjai 7, 8, 14, 15, 20, 23, 27, 29 és 30-ra esnek, melyek közül a 15, 23, 30 a kiváló. A 15-ik csomópont hatásköre a teli hold felhőemésző képességétől

függ, ha ezt megelőzőleg éjjel az esetleg beborult ég mindig felhőtlenné válik, úgy 15-két követőleg száraz meleg időt várhatunk, ha azonban csak részben, vagy éppen nem lesz az égbolt éjjel felhőtlen, úgy követőleg első esetben kevesebb, az utóbbi esetben pedig sok espadék várható. A 23 iki hatáskörében alacsonyabb hőmérsékkel espadék, esetleg szeles, vagy viharos idő lesz.

— **A munkaszünet felfüggesztése.** A nyári vásár az idén augusztus 20 ára és 27-ére esik Budapesten. Minthogy azonban augusztus 20-án Szent István napja van, e napon az iparcikkek elárúsítása nincs megengedve. A következő vasárnapon, augusztus 27-én az üzletek a főváros egész területén nyitva maradhatnak.

— **Kitüntetett dalegylet.** Városunk kitünő dalegylete, az „Egyetértés” dalegylet, mely szombathelyen az országos dalár verseny alkalmából a II. csoportban első helyen lett kitüntetve, tegnap délután fél négy órakor szerencsésen vissza érkezett városunkba. Büszkeség, boldog meglepedettség sugárzott le arcokról, zenekaruk üdvözlése után a nagy közönség éljenzésében részesültek. Majd megkoszorúzott zászlót fennen lobogtatva, elől zenekarokkal vonultak be a piros pántlikás dalárok, elfáradva a hosszú utazástól s kimerülve a sok énekléstől, mert bizony a kitünő dalárda Szombathelyen csakugyan kitett magáért, dicsőséget s elismerést szerezve városunknak, mint magának Debrecen városának is.

— **Öngyilkossági kísérlet a nyomor miatt.** Tegnap délután egy hat óra tájban nagy csődület keletkezett a Bika szálló előtt. A kis vonat elütött egy embert, a kinek azonban horzsoláson kívül egyéb baja nem esett. Az illető Juhász József napszámos. Mikor a vonat Bika elé robogott, Juhász a sinek közé ugrott, azonban a vonatvezető ébersége megmentette a veszedelemtől. Juhászt a rendőrségre vitték, a hol elmondta, hogy nyomora miatt akart megválni az élettől.

— **A suszter inas merénylete.** Heves véré fiú Vad János cipész inas. Nem hiába a neve is azt mondja, hogy nem szelid ember. A műhelyben dolgozó Wollner József cipész segéd többször megcibálta a háját engedetlensége miatt s ezért a kis Vad János, a kis tigris, roppant megharagudott. Bosszút forralt, a melyet tegnap kedvező alkalom kínálkozaskor ki is töltött Wollneren. A gazdája ugyanis 3 pár cipőt adott neki, hogy vigye haza. Az inas azonban e helyett mind a három pár cipőt úgy vágta Wollner fejéhez, hogy tizenhárom sebből vérzett. A harcias inas ellen az eljárást megindították.

— **Arany Bika Mulató.** Ma van az új augusztusi műsor bemutatása. Nagy érdeklődéssel várjuk az új tagokat, kik között ott van Grünau Poldi a főváros közkedvelt komikusa, Elek Luci, Angela Dusi s b Jackson a néger nő, Little Karabin, Ludwig Hortley nagy hatás mellett működnek. Az új bohózat, melynek címe Az ügyetlen vőlegény rendkívül mulattató, a címszerepet Virág Izsó játssza igen ügyesen, sokat nevet a közönség Német Ferike komikán és Kiséri Nándor jó alakításán. A fő, hogy az orfeum továbbra is így változtassa műsorát és az esetben bizton számíthat a közönség pártfogására. A mint látjuk jól indul, mert a változatosság meg van és a műsorban mindig van valami új és vonzó szám, mely a közönség tetszését megnyeri.

— **Ha nem adsz ütök.** Ezt az elvet vallotta Tóth Gáborné Kossuth utca 18 sz. alatt lakó asszony a ki albérlője Varga János 24 es számú rendőr feleségének. Teg-

nap történt, hogy Tóth Gáborné 26 fillért kért kölesön Vargánétól, a ki azonban ismerte már lakója azon rossz szokását, hogy a kölesönöket nem szokta visszaadni s ezért kerekén kijelentette, hogy nincs. Ez annyira feldühösítette Tóthnét, hogy megverte az elutasító lakásadónőt. Az eset most a bíróság elé került.

— **Pince tűz.** Tegnap éjjel egy fél egy óra tájban a Simonffy utca felől hatalmas füst gomolygott a Piac utcára. A Lusztig és Bán fűszerkereskedő cég pincéjében tűz pusztított, melyet az elősiető tűzoltók fáradságos munka után voltak képesek csak lokalizálni. Érdekes, hogy ugyanott ezelőtt mintegy öt héttel ugyancsak nagy tűz volt s az óriási rakár esett martalékaul a veszedelemnek. A tegnapi esti tűz nagy kárt okozott.

— **A kanász halála.** Megrendítő szerencsétlenség történt Hosszupályi községben. Elő János gazdának öreg disznaja megtámadta a falu kanászát és valósággal leparapta a fejét. Aztán rávetette magát a halott emberre, összevissza roncította s tüdejét felfalta.

— **Villamos színház.** A vásártéren látható Adler Zsigmond első magyar tudományos villamos színháza, legnagyobb hazai vállalat, páratlan a maga nemében, saját villamos géppel ellátva, a színház 500 izó és 6 nagy ivlámpa által megvilágítva, mely összesen 20,000 gyertya fénynek megfelel. A színház műsora a legváltozatosabb és senki el ne mulassa ezen tündéri látványosságot megtekinteni. Bővebb tudni valót nyujtanak az utcai falragaszok.

— **Elpusztult község.** Turóc Szent-Mártonból írják: Felső-Turcsók község 13 ház kivételével teljesen leégett. A tűz martaléka lett a templom tornyostól, a község-háza a benne lévő pénztárral együtt, sok szarvasmarha és baromfi. Bennégett egy temetésre váró hulla és egy kis gyermek is. Szűznál több család lett hajléktalanná. A tüzet állítólag egy vasut mozdonyából kiszálló szikra okozta, a melytől egy szalma fedelű ház tüzet fogott. A kár meghaladja a 700,000 koronát.

— **Elveszett egy fehér barna foltos vágott farku „Csaló” nevű nőtén vizsla,** megtaláló Simonyi ut 10 szám alatt jutalmat kap.

— **Eladó harisnyakötő-gép.** Egy jó karban levő harisnyakötő-gép elutazás miatt sürgősen eladó. Értekezni lehet Arany János utca 5. szám.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiskakuban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

TAVIRATOK.

Képviselő választás.

Nagyvárad, aug. 16. Biharon ma folyt le a képviselő választás. Három jelölt állott szemben egymással. A szavazatok így oszlottak meg: Rigó Lajos Kossuth-párti 654, Szokoly Tamás Kossuth-párti 464 és Györfy Mihály szocialista 228. Így tehát Rigó és Szokoly között **pótválasztás lesz.**

A béke kísérlet meghiusult.

Portsmouth, aug. 16. A délelőtti ülésben a japán békefeltételek negyedik pontját intézték el. Az ötödik pontra vonatkozólag, a mely Sachalin átadására vonatkozik, nem sikerült egyhangú határozatot hozni és így elhatározták, hogy ezt a pontot függőben tartják a többi pont elintézéséig s így áttértek a hatodik pont tárgyalására.

Portsmouth, aug. 16. Hír szerint a negyedik pontot, a mely a Liaotung félsziget és Elliot szigetének bérleti szerződésének átadására vonatkozik, a békekövetek elintézték, Port-Artur és Dalmi kérdését még nem érintették. Ezekről majd csak egy későbbi pontban lesz szó.

Páris, aug. 16. A Matin jelenti Portsmouthból, hogy a tegnapi béketárgyalásokon elfogadták a 6-ik pontot. Ez a pont a Liaotung félsziget és Port-Artur bérletének kérdéséről szól és a 4-ik pontot egészíti ki.

Portsmouth, aug. 16. Hír szerint a japánok ez idő szerint ragaszkodnak Port-Artur és Dalmi átengedéséhez. Az 5-ik pont Szachalin átadásáról szól. A 3-ik pont nem a kínai keleti vasut átadásáról, hanem a kínai közigazgatásnak Mandsuriában való visszaállításáról szól. A vasut átengedésének kérdését egy másik pont tárgyalja.

Portsmouth, aug. 16. A tegnapi délutáni ülésen a békekövetek megállapodásra jutottak a 6-ik pontra nézve.

Pétervár, aug. 16. **Az itteni katonai körökben elfogadhatatlannak találták a japánok feltételeit. Ezért a vezérkar kidolgozta az általános mozgósítás tervét és a legközelebbi órákban a harctérre indítják a 13. hadtestet és a 2. tüzérdandárt.**

Családi dráma.

Félegyháza, aug. 16. Zámbo Sándor idevaló számtiszt házában ma véres családi dráma játszódott le. Zámbo ugyanis családi egyenetlenségekből származott haragjában agyonlőtte feleségét és önmagát. Mindketten meghaltak. Az egész városban nagy részvétet kellett a szörnyű eset.

A háboru.

London, augusztus 16. A Daily Telegraph jelenti Tokióból 15-iki kelettel: Kamcsatka elfoglalását rövid idő múlva jelenteni fogják. Helyőrsége mindössze egy zászlóaljából állott és nem volt összeköttetésben a többi orosz haderővel.

Tengerész növendékek itthon.

Fiume, augusztus 16. A Kaiser Franz Josef I. és a Szaida badihajók ma reggel Pólából ideérkeztek. A két hajón a haditengerészeti akadémia növendékei közel két havi tanulmányutjokról tértek vissza.

Forrongás Rigában.

Berlin, augusztus 16. A Lokalanzeiger jelenti Pétervárról, hogy 14-én Rigában forradalmi tüntetés volt, amely véres összeütközésre vezetett a munkások és a rend helyreállítására kivezényelt csapatok között. 56 munkás meghalt és 117 megsebesült. — A katonaság részéről egy kozák tiszt és hét kozák esett el. — Hír szerint ugyanaz nap Viborgban heves tüntetések voltak a kormányzó háza előtt. Ebben a tüntetésben, a melyre a finnországi Prokope elítélése adott okot, állítólag sok ezer finn vett részt. A kormányzó táviratilag katonai segítséget kért Pétervárról, mire a 93. irkucki gyalogezredet Viborgba rendelték.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 16.

Buzakinálat jó, vételkedv mérsékelt. — Nyugodt irányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek közül rozs bágyadtabb, a többi nyugodt, változatlan. — Idő: változó.

Buzaoktóberre	15.96—98.
" áprilisre	16.50—52.
Ros októberre	13.00—02.
" áprilisre	13.52—54.
Zab októberre	12.28—30.
" áprilisre	12.72—74.
Tengeri augusztusra	—
" szeptemberre	—
" májusra	13.26—28.
Répe augusztusra	24.30—50.

Törvénytörvények.

§ Letartóztatott nevelő. Megirtuk, hogy a budapesti államrendőrség megkeresésére özv. Tóth Gézáé feljelentése folytán Szakoleán letartóztatják dr. Horák Ede r. kath. lelést lopás büntettség gyanúja miatt. Horák Ede dr. mint pap évek során át mint nevelő volt alkalmazva a tragikus véget ért Tóth Gézáé, az Adria tengerhajózási r. társasági igazgatónak a családjánál s ezen állásában teljes mértékben élvezte a család bizalmát. Tóth Géza halála után keletlenül felfedezésre jutott a család. Több ezer korona értékű értékpapír ékszer és értéktárgynak nyoma veszett. A véletlen a gyantát a volt nevelőre terelte, akinél több eltűnt ékszerdarabot és értéktárgyat meg is találtak. Sőt több takarékpénztárnál megtalálták letébe helyezve az eltűnt értékpapirokat is. Ezenkívül, mikor dr. Horák Edét Szakoleán letartóztatják, holmija között egy 20,000 koronás takarékbetét könyvre is akadnak. A letartóztatott nevelőt a fővárosba hozták s dr. Csepey vizsgálóbíró elrendelte ellene az előzetes fogvatartást. Ez ellen dr. Horák Polónyi Géza védője utján feltolymodást jelentett be a törvénytörvény vádta-ésához, amely tegnap Czárán ítélőtáblai bíró elnöke alatt elutasította a felfolyamodást s helyben hagyta a vizsgálóbíró végzését. A letartóztatott nevelőt különben nagyon megzörte a pár napi fogság már eddig is. Kihallgatása alkalmával azt adta elő védelmére, hogy ő a Tóth család teljhatalmu megbízottja lévén, jogosítva volt pénz és egyéb értékek átvételére. A lopást tagadja s azt vitatja, hogy csak elszámolási viszonyból származó differentiák foroghatnak fenn. Dr. Horákot különben tegnap egy ismert nevű főpap meglátogatta fogságában s Kisfaludy fogház gondnok hivatalos helyiségében ügyészi engedéllyel hosszabb ideig beszélgetett a teljesen megtört emberrel. Polónyi Géza védő tegnap a fővárosba érkezvén, szintén felkereste fogházban dr. Horákot.

Szabadulás.

Írta: Vécseiné Jankovich Lujza. 2

I.

Igy tehát a szép Kardos Anna sekiől sem várva, senkitől sem hiva, lassu léptekkel jött előre, mialatt tétova tekintete a kályhát kereste föl a távoli sarokban, hogy legalább hát az nem sugároz-e feléje egy kis meleget? . . .

Dehogy is! Sötétben és hidegen meredt rá, mintha mondta volna: Felém ugyan hiába közeledel, ma nem melegedel fel nálam, ha csak — nem hoztál pénzt . . .

A szülői és testvérei rámeredő arcáról is mind ezt az égetően sürgős kérdést olvastale: „Hogyan érkezted? Hoztál-e pénzt magaddal? Felelj hamar! Erre felelj! Aztán majd meglátjuk . . . Még kedves, derült napokra is számíthatok a szülői hajlék alatt! . . . De hát a szegény leány nem hozott magával semmit . . .

Jutott is neki eszébe a pénz, gondolt is ő ilyesmire, mikor a gazdája undok, vágyteljes arcától megfurdult . . . Csak megkapta őt a menekülési vágy . . . Az ösztön élt benne csupán, az abszolút tiszta leánylélek ösztöne, mely nem ismeri a körülményekkel való megalkuvást és inkább nekimegy az eleven halálnak, mint hogy megtűnjön magán egy makulányi foltot és . . .

Nem volt bizony szegény fejének egy garasa sem; az utolsó huszfilléres a hordárnak jutott.

Ezt valahogyan leolvashatták az arcáról, mert az anyja kétségbeesetten kulcsolta össze feje fölött a két kezét.

— Miért jöttél hát haza, mondd?

Most az apja feléje fordította halvány, beesett arcát. Ő már sejtette, hogy mi üzte el helyéről a leányt. Ingerlekeny hangon szólt azért az asszonyhoz:

— Ugyan hagyj el már! Ne faggasd! Hazajött, hát itthon van, punktum! Nem is az a baj, hanem . . . A háziur három napot adott, hogy a házbért kifizessük. A szabó is zaklat, a fűszeres is . . .

— És nálam is lejárt az utolsó terminus, — sietett az ő bajával előhozakodni Géza urfi, aki minden szegénysége dacára sem tudott, vagy jobban mondva nem akart egyes gavalléros tempóiról lemondani — ha hamarjában ki nem fizethetem a második felévi tandíjat, ennek az esztendőnek is fueses! . . .

Anna így megrohanva, természetesen nem mert közeledni egyikhez sem. Gyámoltalanul felszegeen, mintha a legidegenebb helyre tolazkodott volna be, ült le egy széksarkára és kevergetni kezdte a kávéját, amit Borsos behozott neki. Az is olyan bátoritanul: csendesen csakhogy a kanállal zajt ne okozzon, mintha bűnnek tartana, hogy ő kávéért mer inni akkor, mikor még a tej ki sincs fizetve . . .

Egy-két kanállal mégis kóstolt belőle. Jól esett a forró ital. Egészen átjárta megmerevedett tagjait. De egyszerre eszébe jutott, hogyan fogadták itthon és erre, mintha fojtogatták volna, olyan érzés szállotta meg. Ellökte magát a csészét, hogy az ital kilöccsentsen belőle, leborult az asztalra és hangos zokogásra fakadt . . .

II.

Megint csak este volt, csunya, zimankós őszi este, mikor elfáulva, kifáradva a sok hiábavaló lötés-futásban, melylyel manapság az álláskeresés jár, szinte gondolat nélkül ment hazafelé és a főutca egyik legelőkelőbb virágüzlete előtt csaknem beleütközött két szegényesen öltözött fiatal nőbe, akik ott állottak a kirakat előtt és áhitattal bámultak meg egy, aranyozott vesszőből fontóriási vitorlás hajót, mely teliszedte volt csipkés szélű fehér szegfüvel, harmatos ibolyával, csilingelő gyöngyviréggel. Remek szép volt és az édes illat, mely belőlük áradt, szinte bódított az üvegen át is.

A fiatal leány is önkéntelenül megállott és mialatt gyönyörítas szemekkel nézte a szép alkotmányt, mely — ugy tetszett neki — dagadó vitorláival valamí ismeretlen, búbájos tündérsziget felé halad, észrevétlenül is szomszédjainak halk beszéde halózta be a lelkét.

— Es ez minden este így van, mikor Ligeti Mari fellép — mondta az egyik.

— Az üzlettulajdonos nem is vár már különös megrendelést, hanem mikor az ő nevét látja a szinlapon, nekiereszi a fantáziáját és megteremti ezeket a csodadolgokat. Persze, busásan megkapja az árát.

— Igaz, hogy a kis Imrey gróf udvarol a művésznőnek? Az az ennívaló kis ka-

tona, aki csak zsebpénzt 2000 forintot kap havonként otthonról?

— Persze, hogy igaz! Ő látja el ruhákkal, de minőkkel! Elhalmozza ékszerekkel és minden fellépése alkalmával virágessóval árasztja el. Olyan bolondja neki, hogy az excellenciás szülők ugyancsak meg vannak ijedve kedves csemetéjük miatt; a legrosszabbtól tartanak. Nem is olyan hihetetlen, hogy elveszi. Manapság ilyesmit sokat olvas az ember az újságokban.

(Folyt. köv.)

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.) —	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely-Kassa f.	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
H.-Böszörmény	d. e.	8	16
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	11
felé	d. u.	11	20
	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	oste	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-től	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51

Bpestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	3	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Szedről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — — —	este	6	43
Szatmár felől — — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31

B.-Sz.-Mihály	vásártérre —	reggel	7	33
H.-Böszörmény	mávasúthoz	d. e.	7	40
felől	vásártérre —	este	6	22
	mávasúthoz	este	6	28
	vásártérre —	d. u.	3	29
	mávasúthoz	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs — Polgár felől ind.-hoz	reggel	5	35	
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18	

1888—1905. T.

Arverési hirdetményi kivonat.

A hajdunánási kir. járásbírósa mint tkvi. hatóság közhír teszi, hogy Balla Mihály vltatónak Popovics Mihály vhtást szenvedő elleni 2000 korona tőkekövetelés, és csatlakozottak kimondott Dóry Lászlóné 600 korona, a debreceni kölcsönös segélyző egyesület mint szövetkezet 43 kor. 50 fillér. Popovics Géza, Zoltán, József, Dezső kk. Tolnai Mária és István 697 kor. s ezek járulékaik iránti vhtási ügyében a debreceni kir. törvényszék a hajdunánási kir. járásbírósa területénlevő Hajdunánás bel és külhatárán fekvő a hajdunánási 5566 sz. betétben. A X 1 sor 1923 hrha. foglalt 306 □-öl területű és beltelek ezerötvenkilenc-ezernyolevanad részéből sz. 6 alatti bevezetés szerint Popovics Mihály végrehajtást szenvedő $\frac{1}{4}$ -ad rész illetőségére 1113 korona 32 fillérben, hajdunánási 5567 sz. betétben. A I 1—2 szr. 191 és 1921 hrha. foglalt Popovics Mihály vhtást szenvedő, továbbá Popovics György, kk Tolnai Mária és Tolnai István, kk Popovics Géza, Lajos, Zoltán, József és Dezső tulajdonát képező 92 □-öl területű kert és udvarra az 1881. LX. t. c. 1565 §-a e, pontja értelmében egészben együtt 292 koronában, a hajdunánási 5568 sz. betétben szintén fennebb nevezett Popovics György és fiai, valamint a végrehajtást szenvedő tulajdonát képező. A X 1 szr. 1921 hrha. foglalt 223 □-öl területű udvarra felhívott §-alján egészben 500 koronában, az A X 2 szr. 3255 hrha. foglalt tégláskerti 368 □-öl területű szőlőre egészben 94 koronában, az A X 3 szr. 1289 hrsza. foglalt Csepüskerti 418 □-öl területű földre egészben 108 koronában ezenel megállapított kikiáltásiárban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi augusztus 21-iki napján délelőtt 9 órakor ezen kir. járásbírósa árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltásiár nálól is eladtni fognak.

Arverezni szándákozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 111 k. 33 f. 29 k, 20 f. 50 k. 9 k. 40 f. 10 k. 80 filléri készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzetit árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hajdunánás 1905. május 19-én.

A hajdunánási kir. járásbírósa mint tkvi. hatóság.

Kálmánchelyi,
kir. járásbíró.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. Váci-utca 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Dr. Málnai Mihályné

felsőbb leány tan- és nevelőintézete.

Budapest,

VI. Teréz-körút 39. I.

Bejáró és bennlakó növendékek. Elemi, polgári továbbképző osztályok. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Kiváló tanerők, Bennlakó külföldi nevelők. Kívánatra bővebb felvilágosítást az

igazgatóság.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében, jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a
Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.**Nyiló virágok, csokrok, koszorúk.**

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvak, gyümölcsfák, díszcserjék, gömbákácfákat és más kertészeti vágó növényzetet csakis

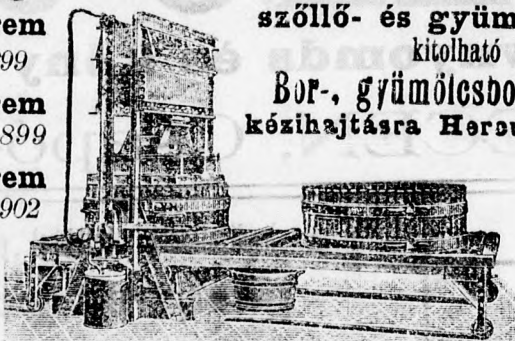
Paczelt János

műkertésznél

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosított.

Hydraulikus sajtók Arany érem
Szeged 1899Arany érem
Budapest 1899Arany érem
Pozsony 1902hydraulikus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust a nagy üzem számára, kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Herculesnyomórő-szerkezettel felfűvástányérral. Gyümölcs- és

szőlő-őrleket,
bogyózógépeket
Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mintekültnlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és Ta., BÉCS, II.1

különlegességi gyár gyümölcscsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

**Donogán és Somossy
DEBRECEN, Kistemplombazár.**

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül leszállított áron

árusítunk

**Mosó zephir, Kreton, Ruhavászon Etamine,
és Batistokat.**

„Lähne-féle tan- és nevelő-intézet”
Sopron.

**Elemi iskolával,
8 osztályu nyil-
vános főgimná-
ziummal és
reáliskolával.**

Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyelet. Növendékek rendre és ön álló munkássága szoktattatnak. Új növendékek már augusztus hóban is felvétetnek. Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál az igazgatóság.

„Hollandi gyomorcsseppek”

a legkitünőbb háziser minden-
nemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél,
emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üveghez.

Kéznel tartása kiválóan ajánlható oly egyénknél, kik nyaralái, utazni mennek vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp” ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitünő toillet szappa-
nok a kenőcs haszná-
lához

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor három színben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleký Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerárában.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur” fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,

folyóiratok,

ÁRJEJYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHIVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilag,

kiadóhivatala.

A legdívalosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvétetnek.

„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . . 12 kor.

Fél évre . . . . . 6 kor.

Negyed évre . . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . . 20 kor.

Fél évre . . . . . 10 kor.

Negyed évre . . . . 5 kor.